

sum
patruzeci
de povești
de dincolo

David Eagleman (n. 1971) este, printre altele, specialist în neuroștiințe, membru al Consiliului Forumului Economic Internațional, cercetător în cadrul Institutului pentru Etică și Tehnologii Inovatoare. În 2012, a fost inclus de revista italiană *Style* în „Lista personalităților geniale“ („Brightest Idea Guys“). După cum se prezintă singur, în timpul zilei David Eagleman este directorul Laboratorului de Percepție și Acțiune din cadrul Facultății de medicină Baylor (Houston, Texas), unde coordonează și Centrul de cercetare în neuroștiințe și legislație. Studiile sale privesc percepția omului asupra timpului, capacitatea de adaptare a creierului, sinestezia și interconexiunile dintre neuroștiințe și sistemul juridic. Noaptea, David Eagleman scrie.

A mai publicat: *Wednesday is Indigo Blue. Discovering the Brain of Synesthesia* (2009), *Why the Net Matters* (2010), *Incognito. The Secret Lives of the Brain* (2011; în curs de apariție la Humanitas).

david eagleman

sum

patruzeci
de povești
de dincolo

Traducere din engleză de
CARMEN-GEORGIANA VASILE

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Adina Săucan
Coperta: Ioana Nedelcu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Iuliana Glăvan
DTP: Iuliana Constantinescu, Dan Dulgheru

Tipărit la R.A. Monitorul Oficial

David Eagleman
Sum. Forty Tales From the Afterlives
Copyright © 2009, David Eagleman
All rights reserved.

© HUMANITAS, 2013, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
EAGLEMAN, DAVID
Sum: patruzeci de povești de dincolo / David Eagleman;
trad.: Carmen-Georgiana Vasile. – București: Humanitas, 2013
ISBN 978-973-50-3874-8
I. Vasile, Carmen Georgiana (trad.)
821.111-32=135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743, 382, 0723 684 194

Cuprins

<i>Sum</i>	7
<i>Égalitaire</i>	11
Cercul de prieteni	15
Decăderea speciilor	19
Gigantica	23
Mary	29
Figuranții	33
Metamorfoza	37
Golul	41
Spirale	45
Proporții	49
Adeziune	53
Angst	57
Oz	59
Marile Speranțe	63
Oglinzi	67
Eternitate	71
Denaturare	75
Distanță	79

Hățurile	81
Microbul.	85
Dispariția	89
<i>Ignis fatuus</i>	93
Stimulent	97
Comutatorul morții	101
Bis.	105
Prisma.	109
Inefabil	113
Panteonul	117
Impuls	121
Cuantă	125
Conservare	127
Narcis	133
Grăuntele	137
Cimitirul Zeilor	141
Apostazie	147
Planul de execuție.	151
Subjonctiv	155
Căutarea	159
Inversarea	163

*Sum**

În viața de dincolo îți re trăiești toate experiențele, însă de astă dată într-o cu totul altă ordine: toate evenimentele care se aseamănă sunt grupate laolaltă.

Îți petreci două luni conducând mașina pe strada din fața casei, șapte luni făcând sex. Dormi treizeci de ani fără să deschizi un ochi. Alte cinci luni frunzărești reviste în timp ce stai pe toaletă.

Suferi toată durerea dintr-un foc, vreo douăzeci și șapte de ore de calvar. Fracturi, accidente de mașină, tăieturi, nașteri. Odată trecut prin toate acestea, scapi de agonie pentru tot restul vieții de dincolo.

Dar asta nu înseamnă că e întotdeauna plăcut. Îți petreci șase zile tăindu-ți unghiile. Cincisprezece luni căutând lucruri pierdute. Optsprezece luni

* *Sum*, „eu sunt“ în limba latină, dar și „sumă“ în limba engleză (n.tr.).

așteptând la coadă. Doi ani de plictiseală: privind pe geamul autobuzului sau așteptând în terminalul unui aeroport. Un an citind cărți. Ochii te dor și pielea te mănâncă, dar nu poți face duș până când nu vine momentul maratonului de dușuri, care durează două sute de zile. Două săptămâni te întrebi ce se va întâmpla după ce mori. Un minut conștientizezi că urmează să cazi. Șaptezeci și șapte de ore de confuzie. O oră întreagă te perpeleşti să-ți aduci aminte un nume. Trei săptămâni că ai greșit. Două zile spui minciuni. Șase săptămâni aștepți să se facă semaforul verde. Șapte ore vomități. Paisprezece minute de fericire adevărată. Trei luni speli rufe. Cincisprezece ore îți scrii numele. Două zile legi șireturi. Șaizeci și șapte de ore de inimă albatră. Cinci săptămâni ești pierdut la volan. Trei zile calculezi bacșișul la restaurant. Cincizeci și una de zile te hotărăști cu ce să te îmbraci. Nouă zile te prefaci că știi despre ce se vorbește. Două săptămâni numeri bani. Optsprezece zile te holbezi în frigider. Treizeci și patru de zile de dorință. Șase luni te uiți la reclame. Patru săptămâni ești cufundat în gânduri, întrebându-te dacă nu cumva ai putea să-ți umpli timpul făcând altceva. Trei ani înghiți mâncare. Cinci zile închei nasturi și tragi fermoare. Patru minute te întrebi cum ar arăta viața ta dacă ai schimba ordinea evenimentelor. În acest moment din

viața de dincolo, îți imaginezi ceva asemănător cu viața ta de pe pământ, iar gândul este izbăvitor: o viață în care evenimentele sunt împărțite în mici porții digerabile, în care momentele nu durează, în care cineva experimentează bucuria de a trece de la un eveniment la altul ca un copil care țopăie pe nisipul fierbinte.

Égalitaire

În viața de dincolo descoperi că Ea, Dumnezeu, înțelege complexitățile vieții. La început a cedat presiunii de breaslă, structurându-și universul precum ceilalți zei, urmând principiul unei împărțiri binare a oamenilor în buni și răi. Însă nu i-a luat mult să-și dea seama că oamenii pot fi buni în multe privințe și, în același timp, corupți și meschini în altele. Cum putea Ea să arbitreze cine merge în rai și cine se duce în iad? Nu era oare posibil, se gândea Ea, ca un om să fie un escroc și deopotrivă un suflet caritabil? Oare o femeie nu putea să comită adulter și totodată să aducă plăcere și siguranță în viața a doi bărbați? Oare un copil nu putea să divulge fără știință niște secrete care să dezbine o familie? Sarcina de a împărți oamenii în două categorii – buni și răi – părea mai acceptabilă în tinerețe, însă, cu cât căpăta mai multă experiență, aceste decizii deveneau din ce în ce mai grele. Astfel a conceput

formule complexe care luau în considerare sute de factori și a rulat programe informatice care scoteau șiruri lungi de hârtie cu decizii interminabile. Însă sensibilitatea Ei se revolta din cauza acestui proces de automatizare – iar când computerul a generat o decizie cu care nu a fost de acord, a profitat de ocazie și l-a smuls cu furie din priză. În după-amiaza aceea a ascultat plângerile morților care proveneau din două nații aflate în război. Ambele părți suferiseră, ambele părți aveau plângeri legitime, ambele își susțineau cauza cu toată convingerea. Și-a acoperit urechile și a gemut de durere. Știa că oamenii Săi erau multidimensionali și că nu mai putea continua să trăiască potrivit structurii rigide a alegerilor Sale din tinerețe.

Dar nu toți zeii suferă din această cauză; trebuie să ne considerăm norocoși că după moarte răspundem în fața unei zeițe cu o adâncă sensibilitate la trăirile întortocheate ale creațiilor Sale.

Luni întregi a lăncezit în camera Sa de zi din Rai, cu capul plecat ca o salcie plângătoare, în timp ce cozile tot creșteau. Consilierii Săi au sfătuit-o să delege procesul de luare a deciziilor, dar Ea îi iubea prea mult pe oameni ca să-i lase în grija altcuiva.

Într-un moment de disperare, i-a trecut prin minte să-i lase pe oameni să aștepte la coadă la nesfârșit, si-lindu-i astfel să-și rezolve singuri problemele. Dar

apoi, fiind un spirit generos, i-a venit o idee și mai bună. Își putea permite asta: le putea oferi tuturor, până la ultimul om, un loc în Rai. Până la urmă, cu toții avem ceva bun în noi; că doar așa s-a prevăzut în specificațiile de proiectare. Noul plan i-a dat un suflu nou și i-a readus culoarea în obraji. A ordonat sistarea operațiunilor din Iad, l-a concediat pe diavol și i-a adus pe toți oamenii alături de Ea în Rai. Rezidenți mai noi sau mai vechi, păcătoși sau cinstiți: în noul sistem, fiecare om este la fel de îndreptățit să stea de vorbă cu Ea. Majoritatea cred că e cam guralivă și excesiv de preocupată, dar nimeni nu o poate acuza că nu Îi pasă.

Cel mai important aspect al noului Său sistem este că toată lumea este tratată în mod egal. Nu se mai aplică focul pentru unii și muzica de harpă pentru alții. Viața de dincolo nu mai înseamnă pat de scânduri ori pat cu apă, cartofi cruzi ori sushi, apă fierbinte ori șampanie. Toți oamenii sunt frați, și pentru prima dată s-a reușit îndeplinirea unui ideal imposibil de realizat pe Pământ: egalitatea adevărată.

Comuniștii sunt derutați și iritați, pentru că în sfârșit și-au realizat mult visata societate perfectă, însă doar cu ajutorul unei zeițe în care nu vor să creadă. Meritocrații sunt confuzi că au rămas blocați pentru eternitate într-un sistem fără stimulente alături de o șleahță de stângiști. Conservatorii au

rămas fără lefterii pe care să-i denigreze, iar liberalii au rămas fără clasa asuprită pe care s-o promoveze.

Și astfel, Ea stă pe marginea patului și plânge toată noaptea, pentru că singurul lucru cu care toată lumea este de acord este faptul că sunt cu toții în Iad.

Cercul de prieteni

Când mori, simți că a avut loc o schimbare subtilă, însă totul arată aproximativ la fel. Te trezești și te speli pe dinți. Îți săruți nevasta și copiii și pleci la lucru. E mai puțin trafic ca de obicei. Restul clădirii în care locuiești pare mai goală, ca și cum lumea ar fi în vacanță. Doar la birou e prezentă toată lumea, și te salută cu toții foarte călduros. Te simți ciudat de popular. Indiferent cu cine te întâlnești, e cineva cunoscut. La un moment dat, te lovește că așa arată viața de dincolo: lumea este compusă doar din oamenii pe care i-ai cunoscut.

Este doar o mică fracțiune din populația globului – cam 0,00002 la sută –, dar ție ți se pare că e mult.

Rezultă că doar oamenii pe care ți-i amintești sunt aici. Așa că femeia cu care ai schimbat o privire în lift s-ar putea să fie inclusă sau nu. Învățătoarea din clasa a doua este aici, ca și majoritatea

colegilor. Părinții, verișorii și toți prietenii pe care i-ai avut de-a lungul vieții. Toți foștii iubiți. Șeful, bunicile și chelnerița care ți-a servit prânzul în fiecare zi. Cei cu care te-ai combinat și cei cu care aproape te-ai combinat, cei după care ai tânjit. Este o ocazie fantastică să petreci de minune cu toate cele o mie de cunoștințe ale tale, să reînnoiești prietenii pierdute, să reiei legătura cu cei pe care i-ai dat uitării.

Abia după câteva săptămâni începi să te simți stingher.

Te întrebi ce este diferit în timp ce hoinărești prin parcurile vaste și liniștite împreună cu unul sau doi prieteni. Nici un străin nu ocupă băncile goale din parc. Nici o familie necunoscută nu aruncă firimituri de pâine la rațe și nu te face să zâmbești cu râsul contagios. Când ajungi în stradă, observi că nu mai e plină de oameni, clădirile nu mai sunt tic-site de muncitori, forfota orașului nu se mai aude, spitalele nu mai funcționează zi și noapte, nu mai au pacienți care să moară și personalul lor nu mai e tot timpul pe fugă, trenurile nu mai șuieră noaptea cu pasageri înghesuiți ca sardinele în drum spre casă. Foarte puțini străini.

Începi să te gândești la toate lucrurile care nu-ți sunt familiare. Îți dai seama că nu ai știut niciodată cum se vulcanizează cauciucul când se repară o anvelopă. Iar acum atelierele de vulcanizare sunt goale.

Nu ai știut niciodată cum se face un cip de silicon din nisip, cum se lansează rachetele în atmosferă, cum se scoate sâmburele unei măslini sau cum se montează șinele de cale ferată. Iar acum toate aceste industrii sunt închise.

Lipsa mulțimilor de oameni te face să te simți singur. Începi să te plângi că nu mai ai nici o șansă să cunoști oameni noi. Însă nimeni nu te ascultă și nu empatizează cu tine, pentru că exact asta îți doareai pe când erai în viață.